

میلےا و ہ

ی نلاقء و ی ناوید تاید
کولس و ریسرد تمص هاگیاچ و

کرابملا ناضمر - ی لامث هز محوبا یاعد حرش
مود سلجم - 1424

تاناید

ی نارھط ی نیسدن سحمدحم دیس جاد الله تیا
هز سألله س دق

میجرلا ناطیشلا نم لله ابذوعاً

میجرلا ن محرلا الله مسب

دمحم مساقلا ی بائیبن و اندیس ی آء الله ی لصد و

ی آء الله قنط و نیرهاطلا نیبیطلا هلا ی لء و

نیدلا موی ی لای ن لا نم نیعمجاً مهئادعاً

و کتکلم لها ی آء ت ایطعاب ن انما تنا و

کمعذ ی فی نتیبر ی هلا کتفأر ن نحتب مهیاء دناعلا

نم ایف اریبک ی مساب تهوذ و اریغص کناسدا و

ی لراشا و همعد و هاضفت و هناسحاب ایندلا ی فی نابر

همرک و هوقع ی لای قرخلا ی فی

ی تسه تنم هب ص تخم وت ، نم راگدرورپ ی ا

تکلم لها ربه ک ی یاهش شخب و ایاطع اطساو هب

هجوتم ار دوختفأر امئاد و ی هدی م ماجنا دوخ

معد رد ارم وت ار راگدرورپ راب . ی نادرگی م اهنا

و ی دنارورپ ، رغصل لاد رد دوخ ناسدا و دوخ

ی تشاد هز او آرپ و هبتر مدنلب ریکل لاد رد ارم مسا

لضفت و ناسدا هب ایند رد ارم هک ی سک ی اسپ

و دوخ مرک و وقع هب و داد ش رورپ دوخ معد و

داد دیون ترخا رد دوخ ش شخب

و هجوتم ل ماء ، راگدرورپ صاخذ تمر

ناسنا قیفوت

تنم رگا هک دش ضرع هتشنگ اسلج رد

امل لاد ل ماشد و اتفأر و دوبذام رب راگدرورپ

ی بملاء رد هک دارفا ریاس دننام مه ام ، تشگی مذ

تداعسد هب تبسن ی هجوتمی و تلاهج و یربخ

میدوب اهنا دننام مه ام ، دنربی م رسد هب دوخ

و مّاع یانعم ود ،هفیرش هرقف نیا رد هتبا
 زا تسا ترابع ماع یانعم .دوشی مظاهر صاخ
 هکراگدرو پت محر تیمومع و هعسد هبنج نامھ
 هّمھ هب تبسن و تسا دارفا هّمھ هب تبسن
 ،تایح عاقر رد و دوجو عاقر رد تسا تادوجوم
 هب تبسن و قاسف هب تبسن و رآفک هب تبسن ی تح
 ضیف هک تسه هبنج کی نیا .تادوجوم عیمج
 و هیدوجو بلاوق هب ضایف ادبم زا امئاد ی هلا
 نآ و .تسا نایرج و نایرس لادر ،هیناکما
 ی لامک هبنج هب تبسن ت فوطع و راگدرو پت فآر
 تانکم نیا رب ضیف ماود ی ضتقم ،دارفا
 داجسد ترضح هک دسری م رظن هب اما ؛تسه
 زا صاخ هبنج هب هراشا هرقف نیا رد ماسلا هیلع
 دوخن اگدنب هب تبسن راگدرو پت فوطع و ت فآر
 کیدزن و بارتقا بجوم ت فآر هبنج نآ هک ،دراد
 ملاء زا اهنا ن دشروود و سدق ملاء هب دارفا ن دش
 تیناوید و ی نادان و شحوت و تیمیهد و تلاهج
 .تسا

ناسنا ی ناوید تایح ی اهی گژیو

دارفا ی گذنز هب ی هاگنک یامرگا ی لکروط هب
 هتسد میناوتی م هبترم و درار ی گذنز نیا ، مینکب
 و تلاهج و ی ناوید ی گذنز هبترم کی .مینک ی دنب
 فده هک تسا ی ای گذنز نآ و ی ربخی ب و ی نادان
 ی ویندل ایما هب ن دیسر طقف ی گذنز نآ رد دصقم و
 رد [ی گذنز نیا] .دشاب ی ویند عاتم و اهت ساوخ و
 هتشاد دوجو دهاوخی م ی فنصر هر رد و بلاقره
 و دنک ریسار دوخ مکشد دهاوخی م ناوید .دشاب
 تاناوید .دسانشی منی زرم و دح هئسم نیا ی ار ب

و دَنکِم^۲ بِلَاکَتِ اَیْنِدِ^۱ هَفِیجِ رَسِدِ رِبِ رِوِطِچِ دِیْدِیدِ
مِهَسِدِ و هَصَدِ مِکْنِیَا اَتِ دَنزَا دَنایِ مِ وَا رِبِ اَرِ دِوِخِ
دَنرِبِیْنِ اَزَا اَرِ دِوِخِ

وقتی یک مرداری هست، یک عده کلاب و
سگ‌ها به او حمله می‌کنند؛ هر کدام می‌خواهد
زودتر به او برسد و خود را سیر کند و کاری به
دیگری ندارد. دیگری حالا گرسنه می‌ماند [یا
نه]، آیا سگِ دیگر، مریض است؟ لنگ است؟ از
قافله عقب می‌ماند، یا نمی‌ماند؟ [دیگر] به این‌ها
کار ندارد. زود به متاع و منافع خود برسد. یک
پلنگ وقتی که حمله می‌کند کار ندارد به این‌که
الان آن حیوان بچه دارد مادر است، بچه‌اش
منتظر است و تقاضایی دارد، خواستی دارد، نه،
[فقط]، می‌گوید ما گرسنه‌مان است و خدا این
روزی را رسانده است و بایستی که دلی از غذا
در بیاوریم و می‌گیرد و حمله می‌کند و او را
به دست می‌آورد و روزی خود را تأمین می‌کند.
حالا باز هم صد رحمت به این حیوانات، وقتی
شکمشان سیر می‌شود دیگر کاری
ندارند. می‌گویند: «وقتی که یک شیر یا یک ببر
و پلنگی سیر هستند، آهو در کنار آن‌ها باشد
کاری ندارند!» اتفاق افتاده است، نقل
می‌کنند. [بله] وقتی گرسنه بشوند، آن موقع است
که برای رفع جوع و رفع گرسنگی خود، اقدام به
حمله می‌کنند. مارها در هنگامی که سیر هستند
به حیوان حمله نمی‌کنند و او را نمی‌بلعند. وقتی

^۱ هَشَلَا، رَا دَرَمِ: هَفِیجِ

^۲ کِیْرَسِدِ رِبِ اَهْگَسِیْ اَوْعِدِ و گَنْجِ دَننَا مِ اَیْنِدِ رِبِ مِ دَرَمِ صِرْحَتِ دَشْدِ
هَشَلَا

گرسنه شدند آن موقع [حمله می‌کنند]، و همین‌طور [بقیه حیوانات].

اب‌ی‌زورمان اسنا ی قیقل ماکت مدع

ی ژولونکت تفرشیپ دوجو

ی م!؟ دراد ی باسد هچ اعقاو، رشبنیا اما

نرقرد. تساهدرک ادیقل ماکت رشبنیا» :دنیوگ

هدشلماک اهلقع، رازه ود نرقرد، نیرشع

زورمان اسنا. تساهدرک ی قرترشبن دمت. تساه

هزورما. دراد توافتش یپلسد رازه ود ناسنا اب

ی یلاعا هبترم هب رشبنی و گنهرف و شناد

و داتسا و قلاخا هب جایتحا هزورما. تساه دیسر

. دراد دوجو رگید ی عیرشنت ییرتو ی نید تییرت

ار لئاسم و ءایشا مفسد و تحصد ناسنا دوخ

لاسرا و تییرت هب ی زاینرگید و دنکی م کاردا

«تسیند فیلاکت هب مازلا و بئکل ازنا و لُسُر

رد هک مدناوخی م همانزور رد ش یپ زور دنچ

هتفرشیپ و ندمتم رایسب ی اهروشک نیمه زای کی

رظنه طقن زای رگید هک ناملاً روشک، ی زورما و

هب ندمتم ی اهروشک عزج¹ اتفاقت و ی گنهرف

هک ی رشبنیا، دینیب دینک هاگن. دیآی م باسد

قلاخا هب زاینرگید و تساهدرکت تفرشیپ زورما

رفت سیود رختسا کی رد!؟ تساهدرک هچ دراد

، دندوبن وریب و دندرکی م انشد دنتشاد مدرم نیا زای

ی تحاران راچد اجن آرد ی قارع هلاس ه لفظ کی

دوخ هکنیا ای دنکی م تیزا ار واهکنیا ای دوشی م

نیا و [دروخی مربل کشم هب] رختسا طسورد و

تسیود نیا. دهدب تاجن [ارش دوخ] دناوتی مند

¹. تییرتو، بدا، ماعزای دنمه هب. گنهرف

و دندیدنخیم و دندرکیم هاگذ روطنیمه رفت
یولجات دندرک هاگذ دوب هناگیب در فکی نیان و چ
ی رشد نیانیا . دینکیم تافتلا ! دش قرغاناشمشچ
!تسا هدیسن دمت به به کتسا

مه ارش حوت هبترم نیرته نلایدر امش ینعید
لهچ ، هلاس یسد در فکیه کدینکر و صت دیناوتی مند
، هلاس هد هچب کیدنیبب دنک هاگذ ، هلاس هاجنپ ، هلاس
ش مشچی ولج ، تسوا داژنزا چراخن و چ هلاس هذ
دندخیمی پایپر وطنیمه [وای لو] دوشیمی قرغ
هزانجو دوشیمی قرغ [هچبن آو] و دنکیم هاگذ و
و لناسم و ! نیمه ! دنروآی م نورید ار و
و دیراد علاطاش بیوم کن اتدوخ امش هکی یاهزیچ
ن ادجو کینکت و یژولونکت ، مناج هذ هک دینادی م
تلا هجرد ر شبن ادجو . تسا هدر کنز ادید ار رشد
أولمَعَوْ أَوْ تَمَاءَ نَیْذَلًا لِإِی ، رِسْخِی فَلَ نَسْنِیْلًا نَائِی . تسا
بِتْ حِلْصًا

انسان دائماً در حال ضرر و زیان ناشی از
مراتب جهالت و نادانی اوست، مگر آن کسانی
که از این ورطه، خود را به بیرون بیاورند و
عمل صالح انجام بدهند و خود را تحت تربیت
شرع قرار بدهند تا تغییری در آنها پیدا بشود. و
إِلَّا سَوَارِیْ الاغ شدن با سوار هواپیما شدن در
فرهنگ بشر چه اختلافی بوجود می آورد؟! اولاً
الان مگر سوار اسب نمی شوند؟ سوار الاغ مگر
نمی شوند؟ این هایی که مسابقه می دهند خب سوار
اسب می شوند مسابقه می دهند دیگر. اسب
زبان بسته باعث تفریح و لذت بردن افراد واقع شده
است دیگر. حالا انسان سوار حیوان بشود یا
سوار ماشین بشود [چه فرقی دارد؟]. انسان

وسيله نقلیه‌اش وسیله نقلیه سابق باشد یا جدید باشد، به فرهنگ چه مربوط است؟ به عقل و درایت چه ارتباطی دارد؟! به حساب و کتاب چه ارتباطی دارد؟!

رفاسم دصید و دوشی مّدر هکی یامپاوه نآ
ربخی باجهم‌ها هک هانگی بر فاسم دصناپ، هانگی ب
می تکر در گید هطقت هب هطقت کی زا، [دنتسه]
اهن یا نایم رد در مرید و راو خریش لفظ، دندک
دریگی مقلعتن ایاقا ی آر [تقو نآ]، دراد رارق
رگم! دندزد ایردی لاد ار امپاوه نیا هکنیا رب
نیا؟ دندزد ار ناریا یامپاوه رگم؟ دندزد
و تدهدی م‌ماجنا ار راکن یا دراد نلا هکی صخش
راکه چاهرفاسم هب، ن‌زب ار امپاوه یرادی نمشد
نآ؟ دراد یرصقت هچ راو خریش هچ نآ؟ یراد
دیما هب و تسا هتسشن اجنآ رد نلا هکی در مرید
ی هانگ هچ و ا دنکی می رامشه‌ظط، ل‌زنم هب ن‌تفر
نآ و! تسا یرشب ن‌دمت ره‌اظم اهن یا؟ دراد
دنادی م [ایا] دنکی م ار راکن یا نلا هکی صخش
می؟ دروآی م دوجوبی یا هعجاف هچ و تیانج هچ
در بی م‌مه‌ت‌ذ و دنزی م‌ل‌با دن‌یع‌رد [ی‌لو] دناد
نامه نیا؟ تسیچ نیا! دنکی م‌مه‌راختفا و
نوچ لله‌دمحا .تسا رشب گ‌ذهر ف‌ت‌فرشیپ
دندزی م‌نامک و ریت اب‌ق‌باس رگا دندرک‌ت‌فرشیپ
دندزی م‌ه‌لیسو کی اب‌ن‌لا، دنتشکی م‌ار ر‌ف‌ذ‌کی
ی‌لاء ی‌لیخ هب، دندکی م‌ه‌کت‌ه‌کت ار ر‌ف‌ذ‌دصید
یرشب ن‌دمت‌دشر] و یرکف‌دشر نامه نیا .تسا
[تسا

و ش‌حوته نیا .ن‌م‌زیزع‌ت‌سین‌ت‌فرشیپ نیا
تسا تیر بر بنیا تسا تیانج نیا .تسا تیناوید

ن ادجو دشر هذتسا تنطيش دشر! ی لقع دشر هذ
دشر هذتسا تيميهب و تيناويد دشر، قلاخا و
تیناسنا دشر، ی ناسنا ی اھش زرا و تیناسنا
تسیند.

ی م ص خشد هک ت سا ی دشر ن آ تیناسنا دشر
ی م و ملسو هلا و هیلع الله ی لصد ادخل و سر ش پیدیا
ن م ت سا هذاتفا قافتا بشید هک ار ی یایضه دیوگ
هذوب هچ دنیا مرفی م ادخل و سر . م نکل قدامش ی ار ب
هروآ ی یادغام ایاسمه ی ار ب دیوگی م و ا ؟ ت سا
، میدوب هسرگ م ه ام ، دندوب هسرگ اهنآ و دندوب
ی م ایاسمه ن ز ن آ . دندوب هسرگ م ه ام ی ا ههچ
ا ههچ دنک فرصم ن لا رگا ار اذغ نیا هک دنیب
نیا هک م ه لاعف ، میتسه هسرگ م ه ام ، دنباوخ هک
اذغ نیا . ت سا گرزب ادخ ادرف ات دنباوخ ا ههچ
ن وچ ، دهدی م ام هب و ام ل ز نم رد [دروآی م] ار
م ه و ا و دندوب هسرگ و دندوب رادیب ام ی ا ههچ
ی م و دروخی مذش دوخ ار اذغ ی نعید . دوب هجو تم
ن م ی ا ههچ دیوگی م و دهدی م ایاسمه هب و دروآ
نیا و تشنگ دوشی م هبتر م نیا زا و دنباوخ لاعف
ی م نیا ؟ هچ دوشی م نیا . تفرگ ه دیدن ار هئسم
م راکم دشر ، تیناسنا دشر و ن ادجو دشر دوش
قلاخا

م راکم ممتلاً تُعَبُ : دندومرف ادخل و سر
ی ا هش زرا هکنیا ات مدش ثوعبم ن م ،¹ «قلاخلاً
، ی ناسنا ی ا هش زرا . م ناسر ب اهتنا هب ار ی ناسنا
م راکم . م ناسر ب اهتنا هب ار ی قلاخا ی ا هش زرا
م ناسر ب اهتنا هب ار قلاخا

¹ 8 ص ، قلاخلاً م راکم .

دشد ضرع هکی روطنامه ایضق نیا
 یرگید هورگ زا ریغ یهورگ هب صاصتخا
 دهاوخبه کایندها ایترم هر د صخشره دراند
 ار نارگید و دهدب صاصتخا دود هب ار عفانم
 ی توافقت، دشاب دهاوخی می رشقر هر د، دنز برانک
 یارب. تسای نادان و تالهج ملع نآ، دنکی مذ
 هک دنک لمع ی وحن هب هبترم کی هب ندیسر
 نآ دود و دنک مورحم هبترم نآ زا ار نارگید
 تالهج ملع] نامهنیا، دروایدت سدهب ار تیعیقوم
 یارب ی ت. دنکی مذ ی توافقت، تسای نادان و
 زا هک دنک لمع ی وحن هب ی نید تیعیقوم زارحا
 ، دسر بتیعیقوم نآ هب دود و دریگب تقبسن ارگید
 ندیسر یارب. دنکی مذ ی توافقت تسای نامهنیا
 ی وحن هب ی عفانم کی رب ی زادانات سد و ی یلااک هب
 نارگید زا ار عاتم نیا دود لایخ هب هک دنک لمع
 ی مذ ی توافقت چیه، تسای روطنیمه مه نآ، دیابرب
 رد و دجنگی م بلاق نیمه رد تسه هچره. دنک
 رارق ی بایشزرا دروم دناوتی م تیعیقوم نیمه
 دریگب.

تمعد و تیاده تمعد نیا لاعتی اذخ
 بیغم ملاوع ندشن شور و یرکفی اهاق فاندشزاب
 و تسای هدرکنی سکره بیصنار دیحوت بتارم و
 ی اهشوت و هرهب، هئسم نیا هب تبسنی سکره
 نیا دشد ضرع بشید هکی روطنامه. تسای هدربن
 تداعسد و تاید کی و مظعا ریسکا کی، هئسم
 دارفا زا ی ضعب بیصن دناوخذ هک تسای دبا
 هب و عقاول ناسم هب ار اهنان امشچ و تسای هدرک
 تسای هدرکن شور قیاقح

مینک دهاشم؟ دنتسه ی تیعضو هچ رد نارگید

هشفتن ،اهن در ب ،اهن تفرگ ،ايند ر ب ب لاکت ؛رگيد
 نيا مامت ،اهن ديشکن اشنو طخ ن آ ي ا ر ب ،اهن ديشک
 تلفغ هک تسا نيا ي ا ر ب همه ؟تسيچ ي ا ر ب اه
 و تلفغ .تسا مکاد رش ب ر ب تلاهج .تسا مکاد
 ن ا ر س خ ر د ا ع ق ا و ن ا س ن ا ر د ق چ و .ي نادان و تلاهج
 ت ي ن ا و ي د و ت ي م ي ه ب ي د ا و ن ي ا ز ا ا ر د و خ ه ک ت س ا
 ي م ن ا گ ر ز ب و ا ي ل و ا ه چ ر ه و .درو آي مذ ن و ر ي د
 د ن ر و ا ي د ن و ر ي د ت ي ع ق و م ن ي ا ز ا ا ر ر ش ب د ن ه ا و خ
 ن ا د ن ز ن ي ا ز ا « :دنيوگي م [ايلوا] .دهدي مذ ه ز ا ج ا
 و ش ر ت س گ ا ر د و خ ي ر ک ف ق ف ا .ا ي د ن و ر ي د ل ه ج
 ي ن ي ب د و خ و ا ه ت ل ل ا ض ي ا ن گ ن ت ن ي ا ر د .ه د ب ه ع س و ت
 ا ر د و خ ب ا ص د ا .و ش ن ر ا ت ف ر گ ا ه ت ي ن ا ن ا و ا ه
 ه چ ب و ن ز .ن ک ت ح ا ر ا ر د و خ ي گ د ن ز ،ن ک ت ح ا ر
 ت م س ه ب ا ر د و خ ر ک ف .ر ا د ه گ ن ت ح ا ر ا ر د و خ
 ر د و ن ا و ن ي ا ر ا ت ف ر گ ر د ق ن ي ا .ر ي د ي ر گ ي د ل ن ا س م
 ش و گ ت س ا ج ک ي ل و ! «ش ا ب ن ا و ن ي ا ي ا ه ر ا ک د ن ب
 !؟ ا و ن ش ش و گ ت س ا ج ک !؟ ا و ن ش

ب ل ج ر د ت و ک س ا ل ن س م ه ب ه ج و ت م و ز ا

ر ا گ ر و ر ي پ ص ا خ ت م ح ر

و ب ا ر ط ض ا ر د ا ر د و خ ي ت ح ا ر ا ه ي ض ع ب
 و ش ي و ش ت ل ا ح ر د ا م د ا د ! د ن ن ک ي م و ج ت س ج ش ي و ش ت
 ه ل ن س م ن ي ا ه ب ا ه ن آ ت ا ي د ا ي و گ ؛د ن ت س ه ب ا ر ط ض ا
 ي م ن ا د ي پ ش م ا ر آ ل ا ص ا ا ه ن آ ي گ د ن ز .ت س ا ه ت س ب ا و
 د ي ن ي ب س ل ا ج م ر د د ن ت س ه ش م ا ر آ ر د ه ک ي د ا ر ف ا .د ن ک
 ا ب ن ا س ن ا ت ع ا س ک ي ر گ ا .د ن ن ک ي م ت ب ح ص ر ت م ک
 ر گ م د و ن ش ي م ن ي ب ل ط م ا ه ن آ ز ا ،د ن ي ش ن ب ا ه ن آ
 ا ب ن ا س ن ا ي ل ک ر و ط ه ب و .ي ر و ر ض و د ي ف م ب ل ا ط م
 ،د ن ک ل ا و س م ا د م .د س ر ي م ن ي ي ا ج ه ب ن د ر ک ل ا و س
 ا ق ا ؟ ت س ي چ ن آ ا ق ا ؟ ت س ي چ ن ي ا ا ق ا [:د ي و گ ب] م ا د م

به تو کس رد ناسنا که چنآ؟ تسیچ هلئسم نیا
اب که ت سا ی زیچن آ ز اشیدی لیخ دروآی م تسد
دیاید تسد به ده او خدل اوئسد

هملاء هنینامط و نوکس تلاد زا ی تیاکد

ی نار هط

؛ میتفری می یاج میتشاد اقا موحرم اب تقو کی
زا ی ضعب رد . دوب مسق ود اقا موحرم تلاد
ل اجم چیه که دندوب ی تیعضو کی رد تلاد
ام . دندوب دوخ رد طقف ، دنتشاد از ندرکت بحص
؛ میدر کی مذت بحص ناشیا اب ، میدشی م هجوتم مه
ی ارب ام که داتفای م قافتا تا قوا زا ی هاگ ی تد
هاگد که نیمه اما ؛ میدمای م لزنم [به] ی مهم راک
تقو ن لا ، هذ میدشی م هجوتم ناشیا به میدر کی م
ناشیا زا که نیمه ی نعی . تسین ندرکت بحص
به میدر کی م حرطم ار ی یا هلئسم میدر کی م ی لاؤسد
نوکس تلاد و شمار آ تلاد ن آ و دروخی م مه
نیا و بلاطم نیا به لزنن اب هنینامط تلاد ن آ و
ام به ناشیا دوخ اذل . تخیری م مه به ، لئاسم
و عقوم هچ رد که دندوب هداد دایر هلئسم تیفیک
. مینکدل اوئسد ناشیا زا ار ی بلاطم ام ی تا قوا به چ رد
نمی دانم یکوقت من این قضیه را برای رفقا
گفتم یا نگفتم؟ یکوقت یکی از دوستان و رفقا
بود، در همان موقع به ما تلفن کرده بود، و تقاضا
کرده بود که ما حالاتش را برای مرحوم والد،
نقل بکنیم و از ایشان بخواهیم که آقا حالات ایشان
اینطور است و اینطور است، چه امر
می فرمایید؟ [بگوییم که] ایشان اذکارش تمام شده
است و عالم و آدم همه توقف کرده اند تا ایشان
دوباره ذکری و برنامه ای را شروع کنند؛ نظام

خلقت همه به اختلال و تعطیل افتاده است! گفتیم: چشم ما می‌رویم. ما فردا خدمت آقا رفتیم، دیدیم عجب، این هم از همان موقع‌هایی است که نباید جلو رفت. سرمان را مثل بچه خوب برگردانیم، سرمان را [پایین] انداختیم و [به] منزل برگشتیم. شب بعد تلفن شد: آقا [به مرحوم آقا] گفتید؟ گفتیم: فرصت نشد ان‌شاءالله بعد می‌گویم. یک «بسیار خوبی» فرمودند ولی از هزارتا بله! از چه عرض کنم‌ها بهتر و رساتر و مفیدتر. دوباره فردا بعد از ظهر رفتیم منزل آقا دیدیم، نه‌خیر! قضیه به شکل دیگری است. باز دوباره فردا شب تلفن کردند آقا این‌طور...! ما هم یک‌خُرده می‌خندیدیم؛ خب سر حال بودیم! ما که [ذکرمان] تمام نشده بود، ما طوری مان نبود؛ ایشان [به مرحوم آقا کار داشت]. [ایشان گفت:] قضیه ما فرق داشت. البته ما راحت بودیم. گفتیم که نه! متأسفانه نشد و فلان. گفتند: «آقا بالأخره ما همین‌طور معطل هستیم»، ما هم گاهی شوخی [می‌کردیم]. گفتیم: «خب شما هم ذکر صلوات بفرستید تا وقتی که ان‌شاءالله ذکر مجدد برسد و فلان». گفت: «چشم، هرچه امر می‌فرمایید.» این هم بهتر از آن! بله عبارت دیشبی خیلی رساتر بود و خودمان را برای مراتب بعدی هم آماده کرده بودیم که کار به کجا می‌کشد.

از قضا روز سوم هم خدمت ایشان رفتیم ، گفتیم که بالأخره باید امروز دیگر خدمت آقا عریضه را عرض کنیم؛ چون دیگر خیلی اوضاع قمر در عقرب است و اگر [جوابی] نباشد دیگر معلوم نیست چه حواله‌ایی می‌شود؟

علی کل حال دیگر آمدیم. تا آمدیم شروع کنیم
ایشان گفتند: «آرام آقا! بفرمایید!» خب این دیگر،
صریحاً [عدم تمایل ایشان به پاسخگویی] بود.
[گفتیم:] چشم، ما می‌فرماییم ولی علی کل حال
مطلب این طوری است. شب رفتیم و منتظر تلفن
بودیم که یک مرتبه دیدیم بله! این دستگاه صدایش
بلند شد. دیدیم بله ایشان هستند و گفتیم که نه آقا
هنوز نتوانستیم! دیگر این بزرگوار، طاقتش
[تمام] شد و گفت: «آقا آخر این درست است؟!
چند روز همین‌طور ما را معطل بکنید؟» گفتم:
آقا جان چه اشکال دارد؟ چه زمانی شما
می‌خواهید به فنا برسید؟ به من بگویید؛ یک سال
دیگر؟ دو سال دیگر؟ حالا دو سال و سه روز
دیگر بشود. چه اشکال دارد چهار روز دیگر،
سه روز دیگر دیرتر باشد؟! ان شاء الله که بله
خداوند...، ایشان گفت: «من گمان نمی‌کنم
این‌طور رفتار صحیح باشد!» گفتم: «ما شوخی
می‌کردیم و ان شاء الله خداوند جبران می‌کند،
جبران مافات می‌کند؛ مثلاً شما اگر با صد
کیلومتر می‌رفتید ان شاء الله تنمه آن را [با] صد و
بیست کیلومتر می‌رسید به آن [مقصد مدنظر]. آن
بنده خدا هم خدا حافظی نکرده، دیگر گوشی را
گذاشت که ما هم مثل اینکه خیلی خوشیم خیلی...
دو روز بعد رفتیم در منزل مرحوم آقا
جلسه‌ایی بود. بله! اینهایی که خدمتتان عرض
می‌کنم خب رفا و رندها می‌دانند که چه مطالبی
در ذهن هست. دو روز دیگر رفتیم در خدمت
مرحوم آقا و مجلس بود. من دیدم این شخص به
اخوی بزرگتر رو کرده و این برنامه‌اش را به

ایشان می‌گوید که آقا! برو پیش مرحوم آقا و ما برنامه‌مان این است، ذکر [چه بگوییم؟]. همان‌جا ایستاده بودیم یک‌مرتبه صدای مرحوم آقا از درون اطاق بلند شد به آن اخوی، که چه‌کسی به شما گفته است که از آنچه را که تعیین کرده‌ایم تجاوز و تعدی کنید؟ ایشان باید مطلب خود را به فلانی بگوید و از فلانی جواب خود را بگیرد. التفات می‌کنید! این اخوی ما هم آمد دیگر رنگ به چهره‌اش نبود. گفت: «آقا مگر به شما نگفته‌اند از ایشان بگیرید؟»

ردی باتکوب‌اسد هک‌تسا نیار برار ق‌رگا
باسد نام‌ه‌ع‌ز ج‌م‌ه‌مانرب‌نیا بخ‌، دشاب‌راک
!دشاب‌ادج‌دوشی‌م‌ه‌ک‌نیار ر‌گید ،تسا باتکو
ع‌ز ج‌م‌ه‌نیای‌نعید‌میر‌ادن‌ل‌اد‌دنیوگی‌م‌ه‌کی‌تقو
؛س‌ر‌ب‌ت‌راک‌ه‌ب‌ور‌ب‌اقا ،میر‌ادن‌ل‌اد‌تسا‌همانرب
نیا و تیفیک‌نیا‌ه‌ب‌امتد [ه‌کنیا‌ه‌ب] دیر‌اد‌راکه‌چ
اهن‌آ‌دنتسه‌ه‌جوت‌م‌ه‌کی‌دار‌فا؟ دینک‌ل‌م‌ع‌ل‌کش
دسر‌ب‌اهن‌آ‌ش‌و‌گ‌ه‌ب‌دیاب‌ه‌کی‌بلاطم‌ن‌آ‌ه‌ک‌دندادی‌م
دسری‌م [ل‌ادر‌ه‌ه‌ب]

ما از جلسه‌ عنوان بصری بیرون آمدیم، در خیابان یک نفر [آمده] می‌گوید: «آقا یک نصیحتی بفرمایید.» گفتم: «پس من یک ساعت ونیم برای شما چه‌کار می‌کردم؟». [می‌گوید:]: «آقا یک مسئله اختصاصی بفرمایید.» گفتم: «آقا من چیزهای اختصاصی بلد نیستم، باید به افراد دیگر مراجعه بفرمایید.» کار ما همین است که برویم و بنشینیم و [آن‌طور که باید استفاده نکنیم]؛ اما آن کسانی که اهل معنا و اهل ادراک هستند، از یک جمله

کلی، هزار مطلب خاص بیرون می‌آورند. [اما اینکه] مدام بیایند و بگویند: «آقا چه [مطلب خاصی برای ما دارید؟]. آقا چه [مسئله اختصاصی برای ما دارید؟]. این حرف‌ها چیست؟! با صُحبت کردن و مدام مسئله مطرح کردن و این‌ها که دیگر مسئله درست نمی‌شود. بله، در بعضی از موارد خاص که انسان واقعاً نمی‌تواند تمییز بین طرفین را بدهد در آن موارد خب اشکالی ندارد. اما این‌که مواظب این باشد که مطلب حتماً بخواهد با گفتن و با زیاد صُحبت کردن [به او برسد فایده‌ای ندارد!].

یک وقت من می‌خواستم خدمت بعضی از دوستان [به] جایی بروم و حال در آن موقع یک حال خاصی بود؛ خب در بعضی اوقات این برای همه پیدا می‌شود و اختصاصی [به فردی] ندارد. گفتند: «آقا در فلان جا برویم.» گفتم: «نه! [حالم اقتضا نمی‌کند]». خیلی اصرار شد. من می‌دانستم که [شرایط آنجا مناسب نیست]. گفتم: «آقا من می‌آیم در خدمتتان، خیلی هم از این بابت تشکر می‌کنیم، ولی یک شرط دارد و آن شرط این است تا من صُحبت نکردم کسی از من چیزی نپرسد، و کسی هم کاری به کار من نداشته باشد؛ این‌جا می‌نشینم، آن‌جا می‌نشینم، حرفی می‌زنم، چه می‌گویم، هیچ کار. هرکسی به کار خودش [مشغول باشد]. افراد لطف دارند، محبت دارند، بزرگواری آن‌ها و کرامت آن‌ها، [باعث دعوت من بوده است ولی من] احساس کردم توقعی بوده است که مثلاً الان می‌رویم و صُحبت می‌کنیم. در

طول این سفر دیگر بله! حسابی سؤال‌ها و مسائل [خود را مطرح می‌کنیم]. یک مرتبه دیدند مطلب به شکل دیگر و به قسم دیگری درآمد. آن‌ها هم مطلب را متوجه شدند.

این مسئله مربوط به همه است. اختصاص به یک نفر ندارد. رفقا و دوستان باید متوجه این مسئله باشند -چون من این مسئله را احساس کردم- صحبت زیاد و عمر و وقت و زمان را به صحبت‌گذراندن، این از مایه و از کیسه خوردن است! و از دست‌دادن کارهای انجام شده است! بارها مرحوم آقا می‌فرمودند که بعد از جلسات رفقا با هم کمتر صحبت کنند، حتی با عیالاتشان بعد از جلسات کمتر صحبت کنند و صحبت‌های عادی هم، باید در حول و حوش مطالب مفید، با توجه به رعایت شرایط طرف مقابل باشد. یکی حالش حال صحبت‌کردن نیست، می‌خواهد در خودش باشد، ساکت باشد. می‌آیند پیش او می‌نشینند: «آقا راستی می‌دانید دیروز مثلاً فلانی چه کرده است و آن چه کرده است؟» هیچی [نماند]. تمام آن حال همه از بین می‌رود؛ بخصوص در ماه‌های حرام و در ماه‌های محترم که رجب و شعبان و رمضان و همین‌طور در اوقات خاص و در زمان‌های خاص که لطف و عنایت پروردگار در آن اوقات، شکل دیگری دارد، ما می‌بینیم در یک همچنین موقعیت‌هایی فرصت را از دست می‌دهیم.

یعنی درست همان موقعی که می‌خواهد یک رحمتی بر یک شخصی بیاید، یک بارقه‌ایی بر او بیاید، یک نفحه‌ایی بیاید یک مرتبه رفیق کناری

می‌گوید: «آی فلانی چه شد» تمام شد رفت، حالا چه زمانی دوباره [این نفحه و بارقه] می‌آید؟! یا خودش صُحبت می‌کند [آن‌هم همین‌طور است]. آن رحمت پروردگار و آن بارقه بر دل آرام می‌نشیند نه بر آن دلی که حرف می‌زند. بر آن دلی که حرف می‌زند نمی‌نشیند؛ چرا؟ چون او در حال تموّج و در حال گردش است. در حال اضطراب است و بر قلب مضطرب جاذبه‌های الهی و نفعات الهی وارد نمی‌شود. دل باید آرام باشد، دل باید متوجّه باشد تا بتواند آن‌ها بیاید.

منتغم هر ابرردی ضاقت الله‌ایاً موحرم شرافسد روضدن درمش

رد - هیلع الله ن او ضر - ی ضاقت موحرم تقوکی
تبخص، روضد به عجار، دندوب هتسشن س لجم
روضد. دیرامشب منتغم ار روضد هک دندرکی
ادبم به هجوت و ندشع مج و رطاخذ تیعمج ی نعید
ی لیخ دندومرفی م ار نیا. ندوبدو خرد و ن تشاد
هچوکل خاد زای صخشع قوم نیا رد. دینادب منتغم
،دنزی م راوید به [ار ی زیچ] تسا هدشی م در
ی ضعب رد: دندومرفی م، دیایم قتی ادص کی
نیدزا ار روضدن آ، قتی ادص نیمه تا قوازا
ی م هظطن آ رد ی نعید «دیایم ز رگید و دربی م
بلق به و دیایید [هحفنو هقراب ن آ] هک تسیاب
،بلق ن آ هک دش ثعاب قتی ادص نیا. دروخب
هقراب ن آ] رگید هک م هشیوشته اب دنک ادیپ ش یوشته
رارق اجنیا رد دیایم مذ و دنیشنی مذ [ن اج به
تسا ی مهم هلتسم، هلتسم ردقنیا. دریگد

ت محرزای هکی تایقفوتن درمش منتغم

میرادی هلا صاخذ

صاخذ تیاءه اُبنج هک هبنج نیال ادا لکی لاء
رایسب و مرتحم رایسب هبنج نیال، تسا راگدرورپ
هائسم نیال هب عجار ام هچره اعاوا و تسا منتغم
می] ادج. دسری مذی یاج هب نامرکف مینک رکف
نیال و میدرک رکف نامدوخ ابل احهبات اعاوا [!میوگ
بلاطم نیال رگا ایادخ هک میدرکی سررب ار هائسم
میتسناوتی م راکهچ ام یدرکی مذ زاب ام یارب ار
می مذ رارق تیعقوم نیال رد ار امرگا ایادخ!؟ مینکب
تسدهب ار لئاسم نیال میتسناوتی م ام اجک، ی داد
تاکن نیال هب میتسناوتی م ام اجک!؟ میرواید
رضن زاهن نیال هکی دارفا دنتسین مکبذ!؟ میسرپ
بلاطم نیال هب تبسذی روئت رضن زال و می ملع
ماجنای لئاسم، دنسیونی م اهباتک. دنراد می یانشا
دندهدی م

باحصای خرب تامادقا ندوب لصادی ب نونف و مولع

هدنسیون کی زالی باتک نم دوب شپ زور دنچ
لائسم هب تبسذ هکی اهدنسیون. مدرکی م هعلاطم
می علطم صخش می ملاسا نافرعو هفسلفو می ملاسا
اجنآ رد و دنکی می گذنز جراخ رد و، تسا
می ار باتک نیال نم می تقو؛ دراد می یاهت یل اعا
نیب ایادخ متفگ، متشاذگ هجسدهب رس اعاوا مدناوخ
رد هک ار می لئاسم، تسا نامه دیوگی م هکی بلاطم
ام هک تسا می زیچ نامه، تسا نامه دیوگی م اجنآ
لا ادهکنیا هن، تسا ن آ زالی خرب بذهتلا؛ میدینش
می لیخ تسین م نامه ریخن، تسا نامه انیع
طسوت] م ه بلاطم می دودح اتی لو؛ دراد توافقت
تسا هتفر ناگرزب شپ. تسا هدش هدینش [ن اشیا
هملع شپ. تسا هتشگ فرطن آ و فرطن نیال

ا ب ت سا ه دید ار ر گید دار فا . ت سا ه تفر ی یابطابط
رود ش اهمه ی لو [ت سا ه تشاد طابترا] اهی لیخ
نیا و اهن تفر نیا ! ت سا ه دیخرچی م ش دوخ
ه جیتند لا اح . ت سا ه در کذ ذوفذ و ان طاب ه ب ت ا کر ح
؟ ت سا ه چ ش ا

، انشأ ه فسلف ه ب ت بسند ، انشأ ل ئاسم ه ب ت بسند اقا
ی اهر ه ش ز ا ی کی رد دیاب ، انشأ ف راعم ه ب ت بسند
فرطنیا ، ر گید ی اج [ای] ل اثم روط ه ب ا کیر ما
س لجم و دنکب ی نارنخس و دور ب فرطن ا و دور ب
دوشی مذاهاجنا ه ک ار ادخ رخا ، ادخ ه دنب . ن لاف و
ل یکشت ر انیمس ، دنهدب ل یکشت ه سلج ! درک ادیپ
دنک ت سرد زور دای ، دنک ت سرد زور لاسد دنهدب
اهر تکد ، دنهدب ل ادم ، انک ی ا ه زور نیا ز ا منادی مذ
، دنک ه چ اجنا رد ، دنوشب ع مج دار فا دنوشب ع مج
ه ب ار اج ن لاف رد ی نارنخس راختفا ، دننرب فک
ل صاد ی ا ه جیتند] ه چ دنک راکه چ دنهدب ن اشیا
ی م فر ح ه ب ی نکی م هاگن [؟ ی ا ه جیتند] ه چ [!؟ دش
لثم . ت سا ک شخ ، درادن ن طاب درادن ق م ع ی نیب
، بابا ب ، چیه . دکر تی م ی نرب ق ت ؛ دنامی م کنکدا ب
! بابا ب ، بابا ب

مرحوم آقا از این افراد تعبیر به بادکنک
می کردند. بادکنک چیست آقا؟ همه اش درون آن
باد است دیگر. خیلی بزرگ است. از این
بادکنک ها بعضی ها هست، سابق ما می دیدیم،
نمی دانم دیگر حالا هست یا نه؟ در همان زمان
سابق وقتی که در مراسم همراه این طناب ها یک
بادکنک خیلی عجیبی خیلی بزرگ، [ما
می دیدیم]. ولی همه اش [باد است]. حرکت می کند
مردم را متوجه می کند این طرف، آن طرف جمع

می‌شوند نگاه می‌کنند یک سوزن تق بزنید یک دفعه پوچ! تمام شد. هیچی [نمی‌ماند]، این‌ها همین هستند. باد و بود زیاد است. مجالس، سمینار، بیا و برو سخنرانی کن فلان کن بالا [برو]، جشن بگیرند چه‌کار بکنند. اهداء جایزه بکنند، مردِ سال معرفی بکنند چه کنند. بنده خدا کلاه سر شما گذاشته‌اند با آن عمامه‌ات. کلاه سر شما گذاشته‌اند که به نافت رسیده است، خبر نداری مسکین. خوشحال از باده پیروزی و معرفی‌شدن!

ی‌ایلوات سایک و ایند هدنبیر فرهاوظ

ی‌هلا

می‌خواستند این کلاه را سر مرحوم علامه طباطبایی - رضوان الله علیه - هم بگذارند. مرحوم آقا نقل می‌کردند که آقای مطهری پیش علامه طباطبائی آمد و گفت: «آقا مبادا این کار را انجام بدهید، مبادا بیایید، این‌ها می‌خواهند آن ارزش و آن بهاء و عظمت یک عالم روحانی را در این دادوستدهای دنیوی و بهیمیّت و اعتبارات دنیوی قربانی کنند» و مرحوم علامه طباطبائی نپذیرفتند. دنبال مرحوم آقا هم آمده بودند. در همان زمان سابق آن فروزان فر کذایی که هر وقت اسم او می‌آمد مرحوم آقا می‌فرمودند: «لعنة الله علیه». ایشان می‌فرمودند: «این‌ها از آن حرامزاده‌هایی هستند که نقشه‌های زیرکانه فراماسونری بر علیه اسلام را این‌ها دارند پیاده می‌کنند، ولی متأسفانه عده‌ای، از آن‌ها به تکریم و تعظیم یاد می‌کنند! حتی همین الان! چند مرتبه همین فروزان فر دنبال مرحوم آقا فرستاد که

استادی دانشکدهٔ الهیات و این‌ها را آقا قبول بکنید. ایشان فرمودند: «بنده در همین مسجد نماز می‌خوانم و اگر قرار بر تبلیغ باشد برای افراد بیان می‌کنم.»

اهن دزفک و قیوشتاب و دندربار دارفار دقچ
هچ! دندز لوگ [ار اهن آ] ندادل یکشت تاسلج و
ن آ زا هک ی دارفار [؟دنداد بیرفار] ی ناسک
میژر هک دندوب ی یاهه یاپ و اهن وتسد و نیدمتعم
نیا رب ی ولهپی هاشنه اشده ماظن و هتشدگی تو غاط
دوب هدر کر اوتسا ار دوخ اهن وتسد نیا رب و ناکرا
اهرفن ازور فنیا رگا. دوبند مه و ا هک دندوبند اهنیا
هتخانده ی ماء ی اهرهچ و اهی سیفند دیعسد نیا و
ی مذ و ا هک، دندوبند ی ولهپی ماظن هاگتسد رد، هتسد
تسناوتی مذ و ا، دهدب ماچنا ار تایانجنیا تسناوت
هک دندوب اهنیا. تسناوتی مذ و ا، دنک داسف همه نیا
ن آ! دندوب دارفار نیا، دنتشاد هگن ار اهره یاپ نیا
ی هاگشناد طیحه نینچمه کی رد مییاید ام تقو
زانیا! میریگب راختفال ادم دارفار نیا تسد زا
رارقه ارمه ار دوخ ریگید فرط زا، فرطکی
نینچمه کی ندر و آ ابار دوخ ی تسپ ن آ. دندوب
رد مه اهنیا دنیوگب. دنک نار بجا ی یاهت یصخش
اب [اب] هلب مه اهنیا! دندما مه اهنیا. دنتسه هاگشناد
!میراد ی دارفار نینچمه کی مه ام [دنتسه ام
تسا ی ماء طیحه، طیحه نیا هر خلأاب

این‌ها همه نقشه است! چه کسی بود که این‌ها
را می‌فهمید؟ مرحوم آقا می‌فهمیدند! آن کسی که
می‌داند این نقشه کجاست. سراغ بنده هم برای
همچنین مسائلی آمدند. گفتم: «ما یک طلبه‌ایی
هستیم همین‌جا درس می‌خوانیم». نشان [و مدال]

بدهند و فلان بکنند. همه این‌ها دنیا است. همه این‌ها گول‌زدن‌هایی است که در ظواهر فریبنده می‌آید و آن مناعت و ارزش و بهاء را می‌گیرد و جای خود را به همین دنیا و اعتبارات و همین امور می‌دهد. برای مرحوم آقا نامه فرستادند که در مراسمی به عنوان کتاب سال و امثال‌ذلک شرکت کنند. مرحوم آقا به یک شخصی فرمودند که عذرخواهی کنید. حتی [به مرحوم آقا] گفتند که وسایل را برای رفت‌وآمد آماده می‌کنیم که بیایند و چه کنند. فرمودند: «خیلی تشکر می‌کنیم، ما مشغول هستیم. شما بروید». بعد هم که آمدند یک جوایز و چیزهایی بود؛ فرمودند: «آن‌ها را هم بگویید که صرف در مسائل مقابله با [این مسائل بکنند]. در آن موقع، زمان جنگ و این‌ها بود دیگر، فرمودند: «این‌ها را هم صرف در امور خیریه و مقابله با این مسائل و این‌ها بفرمایید.» و از آن شخص تشکر کردند.

تسانیا سیکناسناکی و گنرزناسناکی
 لوگ و دریگبار بلطم، جنسه‌تکذ، قیقد که
 نآ دنادب و دوشن اهزغ بلاطم نیا هب و، دروخذ
 یاربصوصخب۔ تیعیقوم نیا رد که اری تمظع
 می ضرع اربلاطم نیا، اهنیا و هبلط یاقفر
 یارب فالتخم دراوم رد هیضق نیا هتبلأ؛ منک
 شدوخ تیعیضو هب تبسنتسانکم یسکره
 یلعفتیعیقوم و تیعیضو هب جوتا ااما؛ دیابیش‌پ
 صخشم هورگ نیا و فنص نیا هب طوبرم نیا
 یگزرذ و ااهد و تمظعان آمینادب دیابام۔ تسا

¹ مرگتشد؛ یزیچ هب رورغم

قد اصد ماما بتکم رد هک ی ماقم و ن اشد و لعد و
 اهرهمرخ نیا اب ، میدروا تسدهب ماسلا هیلع
 و تارابتعا و تسپ لئاسم نیا اب . مینکذ ضوع
 ضوع میباینه درکانه ی ادخ ی تقوکیه اهن دزفک
 ی داو نیا رد هک ی تیعموم و تیعضو نآ ام . مینک
 هتشانگ تنم دنوادخ و میدرک بسک دودخ ی ارب
 ی کفپ و یرهاظ روما نیا اب و میباید ادا بم ، تسا
 اب اهوهایه نیا اب یرابتعا روما نیا ، ی کنکداب و
 اب هک ی لئاسم نیا اب ، اهن یمه اب ، اهادصد و رسد نیا
 نآ] ، دوشی م شومار ف اهن آ همه ی فلاتخان یرتمک
 دیجمتود اب زورما [. مینکضوع ار ءاهبو تمظع
 دروم ، ن تفع عقاو فلاخ بلطم ود و فیرعتود و
 کین ایب اب ادرف میریگب رارق ی اهدع ی انث و حدم
 نورد زا هک میوشب ن و گنرسد نانچ عقاو بلطم
 نیمه ، دنروایب ن ورید ار ام دنناوتد مه هاچ رفق
 و زرعم ، دشاب و گانث ن اسنا ی تقوات ! رگید تسا
 هک نیمه . دننکی م هداقتسا ن اسنا زا و تسا مرتحم
 رسد اب نانچ دنزب قق د فرد کیدهاوخب ن اسنا
 رد وازا یرثا لاصا ی یوگوت ! دوشی م ن و گنرسد
 زورید هک دوب نیمه نیا اباب ! دوبند دوجو ملء
 لادم زورید هک دوب ی نامه نیا . باهت فرگ هزیاج
 بتفرگ

هنوز دو روز نگذشته است. چه شد یک دفعه
 مسائل به این کیفیت [درآمد]. چه شد؟ آن وقت
 انسان خَسِرَ الدنیا و الآخرة می شود؛ اما اگر از
 اول بر یک جریان منیع و کریم و متین و استوار
 انسان حرکت کند و چشم خود را فقط به مکتب
 امام صادق باز کند و از همه مکاتب، دیگر
 صرف نظر کند و وجهه خود را فقط تاسی به امام

زمان ارواحنافداه قرار بدهد، و بقیه شخصیت‌ها دیگر برای او بی‌ارزش و بی‌بهاء باشد، دیگر در این نوسانات برای او نوسانی بوجود نخواهد آمد. بالا ببرندش، پایین بیاورندش، تعظیمش بکنند، این طرفش شخص دیگر است. حساب و کتابش با شخص دیگر است. این تعظیم‌ها تعظیم‌های اهل دنیا است، که با یک کشمش گرمشان می‌شود و با یک غوره سردشان می‌شود. امروز دو تا تعریف بکنید، انسان را به کجا می‌برند، فردا یک قضیه اتفاق بیفتد [تمام آن تعریف‌ها فراموش می‌شود]. امروز اگر دست در جیب کنید بهترین فرد عالم هستید، فردا به‌خاطر مصلحتی امساک بکنید از هر فردی بدترید. امروز اگر با خوش‌رویی و خوش‌برخوردی مقابله کنید بسیار فرد منظم و منزهی هستید فردا بخواهید یک اخم بکنید دیگر از هر فردی بدترید. این مردم همین هستند! در این دادوستدها، عقاید فرق می‌کند، مسائل همه عوض می‌شود. قوانین و مقررات همه جای خودشان را عوض می‌کنند؛ اما آن کسی که در یک غناء و استغناهی نه ذاتی گرچه استغناهی طریقی و حیوی، حیات او به یک استغناهی علمی رسیده است [که دیگر چنین نیست]. هر که می‌خواهد مدح او را بکند هر که می‌خواهد ثنا بکند هر که می‌خواهد نکند، [برای او فرقی ندارد]. صد هزار سال [کسی مدح و ثنا] نکند.

خدا نیامورد آن روزی که اینان بخواهند انسان را مدح و ثنا کنند. آن روز نیاید و إلا باید انسان خودش به فکر بیاید، چه شده است که این‌ها دارند

انسان را [مدح می‌کنند؟] بله؟ این چیست؟ این آن رأفت خاص پروردگار است که شامل حال هرکسی نمی‌شود و هرکسی به این مرتبه نمی‌رسد. آن طبیب یا آن فرد تحصیل کرده یا آن فرد صاحب حرفه‌ای که بنای خود را بر صحت عمل گذاشته است، آن باید ادراک این مسئله را بکند که این فهم و بینش را چه کسی به او داده است؟ هزار نفر هستند [که خدا چنین فهمی به آن‌ها نداده است]. در هر رشته‌ای منحرفین قرار دارند [ولی] آن کسانی که مواظب بر راه هستند و مواظب بر طریق هستند، این مهم است. امروز می‌گذرد فردا هم می‌آید فردا هم می‌گذرد، بالأخره این روزها می‌گذرد؛ اما آن نتیجه‌ای که برای انسان می‌ماند چیست؟ آیا نتیجه موجب سرافکندگی و خجالت و شرمندگی ماست یا آن نتیجه موجب سرافرازی ماست؟ هرکسی در هر وضعیتی و در هر رشته‌ای و در هر موقعیتی که قرار دارد این مسئله را باید متوجه باشد.

یَسْكُوتٌ وَايَادُ كِتْفَارٍ نَحْتَبِ مَهْيَءَ دُنَاْعِلَا و
 يَرَادُ تَنَاكُدُب رِبْهَكِ يَمَحْر و تَفَار هَكِ يَتْسَه
 .يَدِيْشَخْبَر اَرْمَتْسَا اَر

اَرِيْعَص كِنَاْسَا و كِمَعَدِ ي فِ يَنْتِيْبَرِ ي هِلَا
 زَا و يَدِنَاوَرِيْد رِغْصَن اَرُوْد رِد اَرْم و تَايَاْدُ
 اَر بَاْبَسَا و لَاعُو يَدْر كِرَادِر و خَرِبَتَايِد تَمَعَد
 يَدْر كِم هَا رِفَا حُوْر و اَمْسَجَن م تِيْبِر تِي اَر ب
 يْ كِرْزِيْد رِد اَرْم مَسَا و اَرِيْبِكِ ي مَسَا ب تَهْوَد و
 .ي تَشَاد دَنْب

ما ظاهرأ قرار بود راجع به این فقره [صحبت کنیم]. الان چشمم به ساعت افتاد و دیدم که ظاهرأ

از یک ساعت گذشت بله آقا؟ بسیار خوب، ان شاء الله دیگر مورد مؤاخذه رفقا قرار نگیریم! مورد مؤاخذه رفقا که قرار نمی‌گیریم ولی علی‌کل‌حال دیگران [شاید مؤاخذه کنند!] بالأخره باید همه حقوق در اینجا مورد توجه قرار بگیرد. علی‌کل‌حال مجالس انس و محبت و مودت است و شب‌های ماه رمضان و انسان هم به گذشت زمان توجه نمی‌کند. علی‌کل‌حال بنا داشتیم بر اینکه قدری زودتر تمام بشود تا اینکه افراد، دوستان، رفقا هر کدام [به کارشان برسند]. علی‌کل‌حال دیگر شب‌هایی است که واقعاً [مثل آن] گیر نمی‌آید. من امروز داشتم به اهل بیت می‌گفتم که ماه رمضان تمام شد. گفت چه تمام شده است؟ امروز روز هشتم است. گفتم ما که این هشت روز را اصلاً نفهمیدیم! بیست و دو روز دیگر هم می‌آید و انسان می‌بیند که چطور این نعمت‌های الهی همین طور جاری است ولیکن ما قابل و لایق برای ادراک این‌ها نیستیم مگر اینکه خود خداوند تفضلی بکند و از آن نفعاتی که بر بزرگان در این ماه وزید و رحمت و رأفت خاص پروردگار شامل حال بندگانش شد [نصیب ما هم بکند] و به واسطه انفاس اولیاء خدا و بزرگان، خداوند لطفی به ما هم بکند. علی‌کل‌حال گفتیم که دیگر مجالس بیش از این طول نکشد تا این‌که رفقا بتوانند به کارهای خود برسند و دعایی و ذکری، بیداری [در این شب‌ها داشته باشند]

رگید هک میدیدی ماقاً موحرمت لالادرد م هام
رگید ، فرط نأ هب ناضمر هام هُمین ز ا ابیرقت
نأ موسود ای دندوب رادید ار بشد مر ا هچسدا ابیرقت

هَدَن آرد . دندیباوخی م رتمک و دندوب رادیب ار
ام ، ترورض و ی گتسخ عفر د درد طقف هک رخآ
نا . میدرکی م دهاشم اقا موحرم زا ار هئسم نیا
اب و ش دوخت فآر اب دنوادخ هک میراودیما الله عاشد
ل باقه هک ار ام س و فذ و دنکل معام اب ش دوخت ل ضف
نیا دنوادخ ، تسیند اهنیا و تاکرب همه نیا یارب
کاردا یارب دعتم ، یراوگرزب هب ار س و فذ
دنادرگب هام نیا رد ش دوخت امعد و تاکرب

دمحمل آ و دمحم ی اعل صد مهلا